KamraTnytt

Vårnummer 2022

2022-03-15

Kamratföreningen KamraToff firar i år 25 år och vi kan se tillbaka på fina minnen och bra verksamhet.

Styrelseordföranden har ordet

Foto: Christer Lagert

Tiden går fort och det känns verkligen verkligen långt in i själen hur länge sedan det var som vi kunde träffas rent fysiskt. Det senaste tillfället för samling i kamratföreningens regi var vid styrelsemötet den 26 februari 2020. Alla möten har därefter omplanerats för att genomföras på digitalt sätt eller allt efter tiden led med sina restriktioner redan från början planerats för möte via Teams. Vi har trots allt lärt oss en massa kring tekniken på digitala möten och dessa kommer säkerligen att fortsatt ha sin plats i mötesfloran.

Nu har restriktionerna i stort sett helt tagits bort och vi kan återigen planera och genomföra möten/arrangemang där vi kan träffas personligen öga mot öga. Nu ser vi fram emot att kunna genomföra Årsmöte 2022 tillsammans med ett intressant besöksprogram. Årsmötet 2022 med kringarrangemang blir också kamratföreningens 25-årsjubileum. Arbetsgruppen (Lasse Öberg, Jan Nyström, Kaj Sandström och Sven Mattson) har flitigt arbetet med att få till ett digert och intressant program. Du kan läsa mera om årsmötesarrangemanget på sidorna 6 och 7. Glöm inte att anmäla Dig och betala deltagaravgiften senast 2022-04-20. Sven Mattsson har skrivit en artikel som handlar om Östersund – historik till nedläggningen samt fortsättning. Artikeln kan med fördel läsas innan årsmötesarrangemanget eftersom det i programmet sker återkopplingar till artikeln.

Härmed kallas medlemmarna i Kamratföreningen försvarets tekniska officerare till årsmöte 2022, tisdagen den 10:onde maj klockan 15.30.
Plats: Restaurang Spiltas, Östersunds travbana.

Föreningsordförande Torgny Henryson har arbetat med att planera ett genomförande av årsmöte 2023 på Amf 1 (Berga, Muskö). Även här lade pandemin krokben på oss när vi av smittoriskskäl tvingades avbryta ett redan planerat årsmötesarrangemang på förbandet. Nu provar vi igen och hoppas få genomföra ett årsmöte 2023 i marinmiljö.

KamraTnytt vårnummer innehåller flera intressanta artiklar om verksamheten i försvaret. Torgny Henryson och Fredrik Finér har knåpat ihop en längre artikel om pågående verksamhet inom försvaret. Niklas Jörnsby har skrivit om Trebefälssystemet och Kaj Sandström lämnar en rapport från MilmuZ/Teknikland. Slutligen kan vi också läsa en artikel från FMTS, som handlar om SOU avslutningsceremoni.

Du har väl inte glömt att betala Din medlemsavgift på 125 kronor till plusgiro 618 45 79-8 eller Swisha till 123 666 23 81.

Nu återstår bara att hoppas på att pandemins grepp släpper och att det inte blir nya restriktioner, som förhindrar genomförande av fysiska möten. Jag hoppas varmt och innerligt att vi kan mötas i Östersund och fira vårt 25-årsjubileum. Vårsolen är på gång för att lysa upp vår tillvaro och förhoppningsvis hålla pandemin i schack.

Per Gunnar Persson
Styrelseordförande

Verksamhetsberättelse för KamraToff 2021

KamraToff verksamhet under år 2021 har kraftigt påverkats negativt av pandemin.

2021 års KamratTräff ställdes in.

Årsmötet 2021 genomfördes digitalt. (Även årsmötet 2020 genomfördes vid detta tillfälle.)

Samtliga invalda styrelsemedlemmar förlängde sina mandat förutom Jan Brolin, som ersattes av Ivar Fredriksson. Detta innebar att F**öreningsordförande** var Torgny Henryson och **styrelseordförande** var Per Gunnar Persson.

Styrelseledamöter:
Kaj Sandström, Carl Hallenborg, Karl Jönsson, Lars Öberg, Leif Küller, Niklas Jörnsby, Kurt Hauptmann, Jan Nyström och Fredrik Finér samt Christer Lagert och Ivar Fredriksson som suppleanter.

Styrelsen har sålunda under året bestått av Per Gunnar Persson (styrelseordförande), Leif Küller (vice styrelseordförande), Carl Hallenborg (sekreterare), Karl Jönsson (kassör), Fredrik Finér (ledamot), Niklas Jörnsby (ledamot), Jan Nyström (ledamot), Kurt Hauptmann (ledamot), Kaj Sandström (ledamot), Lars Öberg (ledamot) samt Christer Lagert och Ivar Fredriksson som suppleanter.

Revisorer har under året varit Bo Andersson och Sören Lindby. Revisorssuppleanter har varit Håkan Schweitz och Clas-Göran Paulsson.

Valberedning har varit Jan Lindgren, Jan Sandin och Jan-Erik Lövgren (sammankallande).

Under året har Lars Öberg varit **medlemsregistrator** och Christer Lagert **IT-ansvarig.**

Årsavgiften för 2021 har varit 125:-. Antalet medlemmar 2021-12-31 var 386 stycken. Beträffande **föreningens ekonomi** har intäkterna under 2021 varit 63 831 kr. Intäkterna är medlemsavgifter och bidrag från Försvarsmakten. 2021 års kostnader har varit 41 523 kr. Kostnaderna är främst att hänföra till resor, examensgåvor, tryckkostnader, porto och stöd till Militärmuseiföreningen i Jämtland (Milmus Z).

Under verksamhetsåret har **fyra protokollförda styrelsesammanträden** genomförts.
Samtliga styrelsemöten har genomförts digitalt via Teams.

Två nummer av föreningstidningen **KamraTnytt** har utgivits och ett antal artiklar har publicerats i **TIFF** (Teknisk Information För Försvarsmaterieltjänsten).

Examensgåva har delats ut till Bäste studerande i respektive Specialistofficerskurs vid FMTS.

KamraToff var representerat på **SMKR digitala möte** genom Föreningsordföranden.

För att stötta den **traditionsvård,** som genomförs av Militärmuseiföreningen i Jämtland (Milmus Z), stödjer föreningen verksamheten ekonomiskt. Arbetet med Milmus Z stöds även med omfattande ideella personella resurser.

Lokala och regionala **kamratmöten** har inte genomförts på grund av pandemin.

Övriga **traditionsenliga verksamheter** där KamraToff brukar representera har varit reducerade eller ställts in på grund av pandemin.

En kontinuerlig utveckling har genomförts av **hemsidan** och det digitala **medlemsregistreringssystemet**.

Årsmöte 2022 planeras att genomföras i Östersund 2022-05-10.

Torgny Henryson, Föreningsordförande	Per Gunnar Persson, Styrelseordförande	Leif Küller Vice styrelseordförande
Carl Hallenborg, Sekreterare	Karl Jönsson, Kassör	
Jan Nyström, Ledamot	Kurt Hauptmann, Ledamot	Fredrik Finér, Ledamot
Niklas Jörnsby, Ledamot	Kaj Sandström, Ledamot	Lars Öberg, Ledamot
Ivar Fredriksson, Suppleant	Christer Lagert, Suppleant	

Ekonomirapport KamraToff för 2021 samt budgetförslag för 2022

KamraToff ekonomi

Resultaträkning 2021		Budgetförslag 2022 & 2023	
INTÄKTER			
3900 Medlemsavgifter	**37 125,00**	35 000,00	35 000,00
3910 Frivilliga Bidrag	**1 125,00**	500,00	500,00
Erhållna bidrag			
3989 Övriga bidrag	**25 581,00**	30 000,00	30 000,00
S:a Intäkter	**63 831,00**	**65 500,00**	**65 500,00**
KOSTNADER			
5800 Resekostnader	**0,00**	25 000,00	10 000,00
6110 Kontorsmaterial	**299,00**	600,00	600,00
6150 Trycksaker	**8 723,00**	10 000,00	10 000,00
6170 Profilprylar	**0,00**	1 000,00	1 000,00
6230 Datakommunikation	**1 793,75**	2 500,00	2 500,00
6250 Porto	**16 434,00**	5 000,00	10 000,00
6280 Årsavg.SMKR	**427,00**	500,00	500,00
6285 Årsavgift Milmus Z	**300,00**	300,00	300,00
6288 Traditionsvård	**10 000,00**	10 000,00	10 000,00
6290 Möten SMKR	**0,00**	2 000,00	2 000,00
6405 Arbetsammanträden	**0,00**	1 000,00	1 000,00
6407 Årsmöteskostnader	**0,00**	100 000,00	50 000,00
6450 Blommor	**0,00**	500,00	500,00
6490 Examensgåvor	**1 170,00**	1 500,00	1 500,00
6570 Bankkostnader	**2 376,50**	2 500,00	2 500,00
6993 Bidrag möten	**0,00**	500,00	500,00
S:a Övriga kostnader	**41 523,25**	**162 900,00**	**102 900,00**
Nettoresultat	**22 307,75**	**-97 400,00**	**-37 400,00**

Balansräkning 2021

Tillgångar	**Ing balans**	**Perioden**	**Utg balans**
1920 Bank, Plusgiro	193 597,88	12 057,75	205 655,63
1930 Sparkto	100 000,00	0,00	100 000,00
S:a Omsättningstillgångar	**293 597,88**	**12 057,75**	**305 655,63**
Eget kapital och skulder			
2010 Eget kapital	-201 896,38	-21 096,50	-222 992,88
2019 Redovisat resultat	0,00	-22 307,75	-22 307,75
S:a Eget kapital	**-201 896,38**	**-43 404,25**	**-245 300,63**
Kortfristiga skulder			
2410 Specoff. Stipendier	-49 080,00	0,00	-49 080,00
2972 Förutbetalda medlemsavg	-21 525,00	10 250,00	-11 275,00
S:a Kortfristiga skulder	**-70 605,00**	**10 250,00**	**-60 355,00**
S:A Eget kapital och skulder	**-272 501,38**	**-33 154,25**	**-305 655,63**

Medlemsavgift för 2022 och 2023 föreslås vara oförändrad 125 kr

Inbjudan till årsmöte 2022

Årsmöte och föreningens 25-årsjubileum Östersund 2022-05-10--12.

ALLMÄNT
Då möjlighet inte föreligger att nyttja försvarets faciliteter kommer verksamheten att bedrivas helt med civila resurser. Förläggning sker på hotell. Samtliga måltider intas på civila restauranger och gemensamma transporter med hyrda fordon. Av enkäten var huvuddelen för alternativet att allt skulle ingå i egenavgiften.

EKONOMI
Vid det digitala årsmötet 2021 godkändes en ökad kostnadsram för detta årmöte då det även är 25-årsjubileum. Därav kommer föreningen att subventionera med **c:a 60 %** av den faktiska kostnaden. För att ge en rättvisa till de som har eget boende är prisbilden differensierad.

Logi
Förläggning sker på hotell Scandic Syd i dubbelrum, (enkelrum kan erhållas mot tillägg). Frukost ingår.

All inclusive hotell
Omfattar logi i dubbelrum inklusive frukost, samtliga måltider mötesdagarna samt kamratmiddag, samordnade transporter och entreavgifter. **Kostnad 900:-.**
Enkelrum kan erhållas till extra kostnad. **Enkelrumstillägg 300:-**

All inclusive eget logi
Omfattar samtliga måltider mötesdagarna samt kamratmiddag, samordnade transporter och entreavgifter.
Kostnad 500:-

Östersunds camping ligger i direkt anslutning till Scandic Syd för de som avser ha eget boende i husvagn/husbil. Bokning sker av den enskilde på tel: 063-14 46 15 eller via https://www.ostersundscamping.se/

Deltar vid enskilda aktiviteter
Medlemmar från närområdet som avser deltaga vid enskilda aktiviteter gäller egenavgift enl anmälningsblanketten.

Anmälan och betalning
Anmälan sker företrädesvis digitalt via denna länk Anmälan årsmöte eller insändande av anmälningsblanketten. Betalning görs till Pg konto **618 45 79-8** eller Swish nummer **123 666 23 81.** Du räknar själv fram hur stor egenavgift som skall betalas. För upprättande av röstlängd till årsmötet förutsätts att du har erlagt din medlemsavgift för år **2022**.
Anmälan och betalning måste ha inkommit senast 2022-04-20. Denna tidpunkt är för att slutligt volymbehov skall kunna delges de olika leverantörerna.

TRANSPORTER
Resa till och från mötet ordnas av den enskilde. De som ankommer med tåg tar buss 9 eller 6 utanför stationen, avstigning hållplats Östersunds camping. De som ankommer med flyg tar flygbuss till centrum och byter till lokalbuss nr 2, 6, 9 med avstigning hållplats Östersunds camping. Biljett från flygbussen gäller för övergång till stadsbussen.

Stomprogram

Tis 05-10	Tillresa Östersund	
	Inkvartering	Scandic Hotell Syd
1500	Kaffe	Restaurang Spiltas Östersunds travbana
1530	Årsmöte	Gångavstånd c:a 500 meter från hotellet
	KamraToff 25 år	
	Middag	
	Fyrvallaområdet idag	
	FM utveckling	C fältjägargruppen
	FMV	Ingvar Utterström
~2100	Karolinerna och slaget vid Bleckåsen	Sven Mattsson

Ons 05-11	Frukost	
0745	Avresa västerut med buss	
	Studiebesök på Hästnäringens Riksanläggning	https://www.wangen.se/
	Wången Lunch	
1300	Transport till Hallströms verkstäder ÅS	
	Studie besök, Kaffe	
	Transport till hotellet	Åter hotellet c:a 1615
1830	KamraTmiddag	Hotellet

Tors 05-12	Frukost	
	Utcheckning hotellet	
0745	Tp till Teknikland E 14 c:a 10 km mot Sundsvall	Samåkning med egna transportmedel
0815	Information om MILMUSZ	Göran Jonsson ordf MilmusZ,
	Teknikland	Rickard Wahlström VD Teknikland
	KamraToff medverkan i Teknikland	Kaj Sandström, Jan Nyström
	Kaffe	Kafé Kronan
	Rundvandring i museilokalerna	Kaj Sandström, Jan Nyström
	inklusive Flyg o Lotta	
1230	Åter transport till Östersund	
1300	Lunch Restaurant Arctura	”Ackumulatortanken” skidstadion
	Avslutning	Föreningsordföranden

Östersund – historik till nedläggningen 2004, samt dess fortsättning

Text: Sven Mattsson, ATS siste stabschef och chef för avvecklingsorganisationen

Östersund hade varit en militär stad i över 100 år. Artilleriregementet A 4 intog sina kaserner redan 1893, Fältjägarna (I 5) flyttade in i sina 1911, Jämtlands flygflottilj (F 4) 1926 och Arméns Teknisk Skola (ATS) först 1984. ATS byggdes speciellt för ATS specifika behov och enbart byggnationerna kostade vid uppförandet ca 500 miljoner kronor. Till detta kom motsvarande kostnader för all teknisk inredning, labbsalar, utrustning med mera.

Under de år som kom att präglas av förbandsnedläggningar, var det flera nedläggningsvarv som kom att drabba Östersund i större eller mindre omfattning. Försvarets organisation och lokalisering beslutades (och beslutas) av Riksdagen som fattade försvarsbeslut vart fjärde eller femte år. Försvarsbesluten påverkar i sin tur försvarets fredsorganisation.

Fram till försvarsbeslutet 1987 var förbanden i Norrland i stort sett fredade från nedläggning. Försvarsmaktens förslag till vilka förband som då skulle läggas ner var bland andra Fältjägarregementet I 5, Artilleriregementet A 4 och, 2. Fördelningsstaben, samtliga i Östersund. Riksdagen fattade dock beslutet - mot Försvarsmaktens förslag - att I 20 i Umeå skulle läggas ner i stället för I 5 i Östersund.

Fristen för övriga blev dock kortvarig. 1996 lades Artilleriregementet och Fördelningsstaben ner.

I5 kasernområde

År 2000 var det dags igen. Efter I 20´s nedläggning hade man satsat i Sollefteå och bland annat byggt ett nytt motorområde för att kunna hantera mekaniseringen. Dåtidens bedömning var att det kostade ca 150 miljoner bara att bygga motorområdet. Trots detta beslutades att I 21 i Sollefteå skulle läggas ner och dess nybyggda område skulle avvecklas. Man satsade i stället i Östersund där ett nytt motorområde byggdes på I 5 (nya 150 miljoner) samt byggdes det nya hangarer för JAS-planen ute på F 4 (Frösön).

I december 2004 fattades så beslutet att lägga ner all kvarvarande militär verksamhet i Östersund, utom hemvärnsutbildning där en särskild organiserad utbildningsgrupp – Fältjägargruppen – inrättades för ändamålet.

Östersunds garnison har dock varit större än det vad som redovisats här ovan. Bland annat har det funnits en Militärområdesstab, Materielförvaltningen Nedre Norrland (MFNN), Verkstadsförvaltningen Nedre Norrland (VFNN), Miloverkstad samt delar av Försvarshögskolan, Militärhögskolan och Värnpliktsverket med kontor och mönstring i Östersund.

A4 kanslihus

De viktiga årtalen är alltså 1996, 2000 och 2004 enligt beskrivningen ovan.

Försvarsbesluten fattas normalt i december. Den påbörjade verksamheten som till exempel värnpliktsutbildning och planerade övningar skulle slutföras, vilket innebar att det var full aktivitet fram till sommarhalvåret, året efter beslutet. Därefter påbörjades den verkliga avvecklingen vilket skulle vara genomfört nästa år. Vid sista nedläggningen fattades sålunda beslutet i december 2004. I maj 2005

avslutades de sista kurserna vid ATS och sista juni 2006 skulle allting vara avvecklat – viket det också var.

Hur gick det då? Jo arbetet med att planera nedläggningen påbörjades direkt efter beslutet. Det första och viktigaste var att ta hand om personalen. Många av befattningarna vid ATS och MHS utgjordes av tillfälligt tjänstgörande personal. Denna personal var hemmahörande vid något annat förband och var kommenderade hit på ett par års tjänstgöring. De återvände helt enkelt till sina hemförband under 2005 när den ordinarie verksamheten upphörde.

Tillsammans men övriga av garnisonens ca 1100 medarbetare skulle det ordnas jobb åt. De civila som hade mindre än två år kvar till ordinarie pension fick pension beviljad ett år i förtid. I kombination med ett års uppsägningstid kunde de då lugnt stanna kvar och delta i avvecklingen för att sedan gå i pension. Samma sak gällde officerarna, men för dem gällde det att ha fem år eller mindre kvar till pensionen.

Alla övriga (plus de som inte ville gå i förtida pension) erhöll ett (1) erbjudande om nytt jobb vid något av de kvarvarande förbanden i Sverige. Accepterade man det erbjudandet så erhöll man fria resor till den nya platsen och boendekostnader täckta under sex månader. Sedan fick man flytta eller pendla på egen bekostnad vilket det fanns flera som gjorde. Några pendlade till Stockholm ända till december 2012. Senast till sommaren 2005 skulle alla ha fått besked om vart de skulle och när de förväntades börja på den nya platsen. Det behövde inte alltid vara omedelbart. Deras blivande befattning kunde till exempel bli ledig först 2006 och då kunde de stanna kvar och jobba med avvecklingen.

Elva officerare och tre civila fick jobb vid Fältjägargruppen som utbildar och övar hemvärn i Jämtland och fortfarande är grupperade inom f.d. F 4 område. Ett tiotal civila som var kvar och fortsatte med materielavvecklingen tjänstgjorde också där. De flesta från I 5 började i Boden (I 19) mindre del i Skövde (P 4). Personalen vid MHS flyttade till Stockholm och Försvarshögskolan. Flygets personal hänvisades till Kallinge (F 17) och Uppsala (Luftstridsskolan) eller Luleå (F 21). Personalen vid ATS slutligen återfinns i Halmstad, Skövde eller Stockholm.

F4 monument J29-Tunnan

De som av olika anledningar inte ville ha arbete på annan ort och inte kunde ta pensionserbjudandet, blev formellt uppsagda på grund av arbetsbrist. Uppsägningen är en förutsättning för att man ska komma i åtnjutande av Trygghetsstiftelsens tjänster. Trygghetsstiftelsen skräddarsydde lösningar för var och en för att hjälpa dem till nytt arbete lokalt så att de kunde bo kvar. Stor del av styrkan innehade kompetenser som efterfrågades på den civila marknader och erbjöds attraktiva befattningar i Östersund. Andra erbjöds utbildning för att bli mer anställningsbara. Arbetsförmedlingen deltog och engagerades i ett tidigt skede av processen.

De som framåt sommaren 2005 hade en lösning av något slag (pension eller arbete med start senare) påbörjade det handfasta jobbet med den fysiska avvecklingen. Vid ATS samlades kvarvarande personal i en lokal och började tömma övriga utrymmen. Alla möbler märktes och fördelades till

ATS skolhus

kvarvarande förband. En hel del av utbildningsmaterielen fraktades också till kvarvarande förband. För ATS del innebar det Försvarsmaktens tekniska skola (FMTS) i Halmstad. Andra halvåret 2005 och första halvåret 2006 lämnade varje vecka en långtradare med släp Östersund med den typen av materiel. Viss materiel skänktes till MIUN (Mittuniversitetet) och blev dä rmed kvar i Östersund. En hel del Krigsmateriel (vapen, fordon etc) flyttades till förråd runt omkring i landet. Annat samlades ihop i stora lager och såldes i större potter. Även om kasernområdena var lämnade sommaren 2006 så fortsatte de omfattande materieltransporterna en tid till. Sammanlagt sände enbart ATS 2,3 km lastpall i 130 långtradare med släp till Halmstad. Detta var enbart utbildningsmateriel. Tillkom gjorde alla fordon, ammunition och diverse onämnbara förrådsartiklar.

Mark och lokaler ägdes av Fortverket som påbörjade försäljning så snart Försvarsmakten anmälde att de inte behövdes längre. Grytans läger såldes flera år efter nedläggningen till ett privat företag och tjänstgjorde under några år som flyktingförläggning. Dagsådalens skjutfält används fortfarande av hemvärnet i länet, men även av andra brukare som FMV, SAAB och polisen. Själva skjutfältsdelen av Grytan och Bynäset kunde inte säljas eftersom man inte kan garantera säkerheten där på grund av risken för att det kan finnas blindgångare kvar.

Den sista juni 2006 undertecknades den sista skrivelsen som lämnade ATS där undertecknad anmälde till HKV att nedläggningen var genomförd.

Här kunde historien varit slut, men det skulle visa sig att ryktet om vår död var betydligt överdriven.

Fältjägargruppen har fortsatt utbilda och öva hemvärn. Inledningsvis produktionsleddes gruppen från I 19 i boden. Redan 2007 började gruppen direktutbilda soldater under tre månaders grundutbildning. Denna utveckling har fortsatt och med värnpliktsutbildningen återaktivering påbörjades 2020 sådan värnpliktsutbildning. Den 9 juli 2021 muckade 62 soldater efter 10 månaders utbildning. Under tiden har produktionsledningen övergått till den nya Militärregionstaben (MR N) i Boden. 2021 i juni ryckte 13 nya gruppchefsaspiranter in till grundläggande militärutbildning vid Fältjägargruppen; 7 kvinnor och 6 män, med planerad utryckning den 7 april.

Hösten 2021 beslutades också att ett nytt regemente, I 21, ska upprättas i Sollefteå. En underavdelning, Fältjägardetachementet, skall utbilda delar till detta regemente. Fältjägargruppen byter namn till Jämtlandsgruppen. Hur den utvecklingen framskrider kommer att redovisas under jubileumsträffen i maj.

Information från MilmusZ / Teknikland

Text: Kaj Sandström

Vi har så smått börjat komma i gång med verksamheten efter pandemirestriktionerna som har ställt till det för de flesta.

Planering för nya och kompletterande utställningar inför denna säsong är i gång och det finns arbetsgrupper som arbetar med detta.

Föremålsprojektet med identifiering, registrering, utgallring och förvaring av föremål har också kommit i gång och vi arbetar den mesta tiden i Lockneberget med dessa verksamheter.

Årsmöte för MilmusZ genomfördes 23/2 och bolagsstämma för Teknikland genomförs 15/3.

Inventering och registrering av Skogs- och flottningsmuseet har påbörjats och kommer som skrevs i förra numret att senare ingå i utställningarna i Teknikland.

Teknikland har ambitionen att utöka marknadsföringsåtgärder inför säsongen dels på sociala medier, dels även tryckt i form av affischering och annonser samt synliggöras på mässor, event och egna evenemang.

Nya aktiviteter med teknikfokus finns också med på tekniklands planering för 2022.

I övrigt jobbar vi i en arbetsgrupp med planering för vårt eget årsmöte inom KamraToff 10-12 maj.

Information med bäring på Försvarsmakten

Text: Fredrik Finér och Torgny Henryson (bilder från forsvarsmakten.se)

Ett axplock…

Förnärvarande pågår en påtaglig återtagning och utveckling av Försvarsmaktens operativa förmåga och uthållighet. En översikt kring det arbetet framgick av en artikel i höstens KramraTnytt.

Sedan dess har dessutom spänningarna ökat i vårt närområde till följd av UKRAINA-krisen med ryskt militärt hot och krav på en annan säkerhetsordning i Europa. Det har inte undgått någon av oss.

Mycket av det som Försvarsmakten vidtar mot bakgrund av krisen har försvarssekretess i rådande läge och dessutom förändras läget efter hand. Trots detta inleds artikeln med några reflexioner med koppling till detta. I höstens nummer av KamraTnytt kan det finnas anledning att återkomma beroende av hur läget utvecklas.

ÖB beslutade i augusti att omorganisera Högkvarteret. En lägesorientering kring den frågan kan vara intressant att belysa, även om den slutliga organisationslösningen inte är vid handen.

Avslutningsvis tar vi upp det identifierade behovet av utvecklingsåtgärder inom Markverkstadsorganisationen. Flyg- och marinverkstäderna organiserades 2019-01-01 inom ramen för respektive försvarsgren, Flygvapnet och Marinen. Dessa hade redan före omorganisationen tydliga verksamhetsmodeller och välfungerade produktionssystem. Markverkstadsverksamheten organiserades i FMTS med verkstäder på alla garnisoner och med redan i utgångsläget en del brister och obalanser. Behovet av att komma tillrätta med en del av dessa beskrivs avslutningsvis.

Försvarsmaktens beredskap och återtagning
Vi har alla följt utvecklingen runt UKRAINA och RYSSLANDS aggressiva uppträdande i massmedias rapportering. Försvarsmakten har anpassat sin beredskap mot den bakgrunden, bl a med förband grupperade på GOTLAND och förstärkt sjö- och luftövervakning. Det är läget när denna artikel skrivs.

Parallellt genomförs omfattande översyn av planeringen både inom Försvarsmakten och FMV. I den mån läget försämras ytterligare behöver verksamheten anpassas även på sikt. När det gäller logistik och materielområdet, är det framför allt två aspekter som det behöver omplaneras.

Uthållighet och täckning av brister i form av ammunition, reservmateriel, hållbara livsmedel, drivmedel, förbrukningsmateriel m m, nedprioriterades under 2000-talet, men har påbörjats att återtas i och med de senaste försvarsbesluten. I rådande läge är det väsentligt att om möjligt tidigarelägga uppbyggnaden av olika bestånd. Det andra området som det behöver finnas omplanering för, är materiell tillgänglighet. Materiel är av olika skäl planerat otillgänglig, t ex på grund av drift-/kalenderstyrt underhåll, översyn, renovering, modifiering, m m. Om hotbilden efter hand försämras ytterligare, behöver tillgängliga resurser inriktas mer mot vidmakthållande på bekostnad av långsiktiga åtgärder och produktion av nya system, såväl vid Försvarsmaktens interna resurser som vid försvarsindustrin.

Sådan omplanering finns och anpassas efter hand med hänsyn till läget. Detta genomförs såväl inom Försvarsmakten som inom FMV till stöd för Försvarsmakten. I början av februari aktiverade FMV sin krisstab.

Som nämndes inledningsvis kan det finnas anledning att återkomma till höstens Kramratnytt, med en uppföljning av hur Försvarsmakten genomfört sin verksamhet inom logistiken, med anledning av den pågående krisen.

Högkvarterets omorganisation
ÖB påbörjade utvecklingen av en robustare och decentraliserad ledningsorganisation i och med att försvarsgrenarna återupprättades 2019-01-01. I det läget valde ÖB att avvakta med omorganisation av Högkvarteret. Inför årsskiftet 2022/23 tas det steget.

Arbetet pågår och den slutliga lösningen kan nog redovisas i höstnumret av KamraTnytt. Några delbeslut har tagits så här långt enligt följande:

- Dagens Ledningsstab och Produktionsledning ska slås samman
- Högkvarteret organiseras till en Försvarsstab
- Insatsledningen organiseras som Operationsledning
- Rikshemvärnschefen med sin stab organiseras som organisationsenhet utanför HKV

Hemvärnsverksamheten kommer därmed att likställas med och sidoordnas med försvarsgrenarna. Man skulle därmed kunna säga att hemvärnet blir den fjärde försvarsgrenen.

HKV kommer i och med detta att bestå av Försvarsstaben, MUST, Operationsledningen och fyra avdelningar (Intern revisionen, Säkerhetsinspektionen, Flyginspektionen, Försvarsinspektören för hälsa och miljö samt HKV stab).

Hur kommer Försvarsstaben att gestalta sig? Den kommer att bestå av tre enheter och fyra avdelningar (Specialförbandsavdelningen, Kommunikationsavdelningen, Juridiska avdelningen och Personalavdelningen).

Var kommer då ledning av logistik- och materielområdet att hamna? Besluten kring detta är inte fattade. Det mesta talar trots detta för att en av försvarsstabens enheter i stor utsträckning kommer att organiseras med dagens Resursproduktionsenhet som utgångspunkt. Till den blir det i så fall naturligt att knyta logistik- och materielfunktionen ur dagens Ledningsstab samt bl a Logistikavdelning och Lednings/underrättelseavdelning i Produktionsledningen (PROD LOG och PROD LEDUND).

Ett alternativ som övervägdes i utvecklingsarbetet, var att organisera en Logistik-/ledningsstab som egen organisationsenhet utanför HKV, på samma sätt som för hemvärnet. Det alternativet har således valts bort. Det innebär bl a att försvarsmaktsgemensamma förband, bl a FMTS, FMLOG, FömedC och FMTIS, kommer att behöva förbandsledas direkt från HKV även fortsättningsvis. Frågan angående taktisk logistikförbandsledning behöver också finna sin lösning. Möjligen är det FMLOG som i det avseendet får en tydligare och utökad roll.

Utveckling av markverkstäderna

Intresset för att utveckla och investera i markverkstadsorganisationen har ökat efter hand som tillväxt och återtagning har beslutats för Försvarsmakten.

Behovet av långsiktiga investeringar är stort. Det har inte byggt nya verkstäder eller genomförts större renoveringar på många år. I och med upprättandet av nya regementen blir det nödvändigt att investera på dessa orter och i flera fall finns behovet av omfattande renoveringar eller nybyggnation även på andra orter.

För att omhänderta detta har en långsiktig plan börjat utarbetas mellan Försvarsmakten och Fortifikationsverket. Tanken är att rita och utveckla standardiserade moduler med olika verkstadsfunktioner och att kombinera dem för det behov som föreligger på orten både när det gäller funktioner och kapacitet. På så sätt kan kostnaderna hållas nere för projektering och byggnation.

Kortsiktigt behöver ett antal förutsättningar förändras i verkstadsdriften för att effektivisera verksamheten och därmed i större utsträckning bidra till högre materiell tillgänglighet i Försvarsmaktens verksamhet. Några av dem är följande.

Ledning, styrning och produktionsplanering

För huvuddelen av markmateriel som ska underhållas, är tre leverantörer inblandade. För besiktning är det Besiktningsenheten inom FMTS, för mekaniskt underhåll är det markverkstaden inom FMTS och för teletekniskt underhåll FMTIS. Förnärvarande åligger det beställningsfunktionen på garnisonen att samordna beställningarna. Det har visat sig att det inte låter sig göras på ett effektivt sätt eftersom beställningsorganisationen inte har insyn i produktionen och framför allt inte har mandat produktionmässigt.

Tanken är nu att ålägga leverantörerna att optimera och samordna produktionsplaneringen i en gemensam planeringsfunktion. Eventuellt också genom att inordna teletekniskt underhåll i markverkstäderna.

Fokus på uppföljning av flödeseffektivitet
Traditionellt har uppföljningen i verkstäderna fokuserat på debiterings-/beläggningsgrad som mått på produktionsrationalitet och god ekonomi. För att åstadkomma högre materiell tillgänglighet gäller det att materielen har så kort omloppstid som möjligt när den lämnas in för underhåll. Det blir då viktigare att fokusera på flödet för objektet, att identifiera flaskhalsarna och åtgärda dem.

För att göra omloppstiden så kort som möjligt efter det att materielen lämnats in så krävs det att grundtillsynen, produktionsplaneringen för samtliga erforderliga kompetenser och reservmaterielförsörjningen samordnas. För att undvika onödiga ut- och inflyttningar av objektet krävs också att verkstadspersonalen flyttas till objektet istället för omvänt. Genom att arbeta parallellt med olika åtgärder på samma objekt minskar också omloppstiden.

Resursutnyttjande
För att kortsiktigt öka produktionskapaciteten kan det också övervägas att utnyttja skiftgång i allt från två till flera skift. Det är särskilt angeläget eftersom den befintliga infrastrukturen är begränsad på kort sikt.

Reservmaterielförsörjning
En effektiv reservmaterielförsörjningen är gränssättande för att kunna uppnå god flödeseffektivitet, dvs att nödvändiga reservdelar finns tillgängliga hos mekanikern samtidigt med starten av underhållet. Förnärvarande förekommer det att en mekaniker har ett stort antal objekt pågående samtidigt i väntan på reservmaterial.

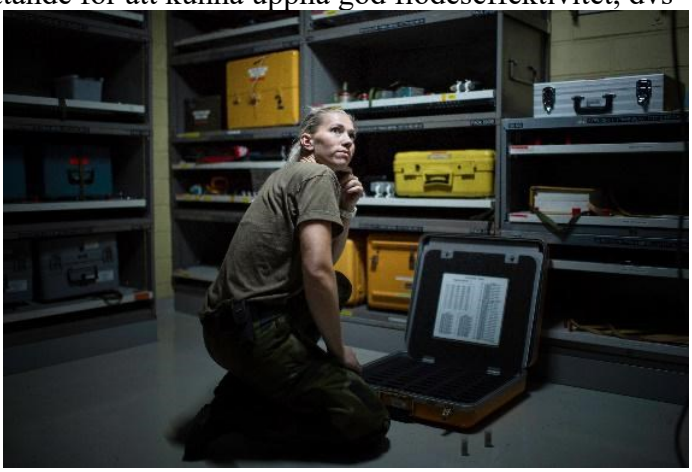

Beståndet i garnisonslager och FMCL (Resmat) håller på att återtas efter 2000-talets besparingar vilket är en viktig åtgärd. I det sammanhanget genomförs förnyade underhållsberedningar för att kunna prioritera behovet och optimera till rätt materiel.

Fokus i anskaffningen måste också ligga på att komplettera med inköp av reservmateriel som inte initialanskaffats under 2000-talets besparingsfilosofi.

Leverans av reservdelar till garnisonerna behöver också öka till flera gånger per dygn, i synnerhet om skiftgång införs.

Avslutning
Detta var ett axplock av pågående verksamhet i Försvarsmakten från övergripande nivå till ”mutternivå”. Inför höstens KamraTnytt är förhoppningen att vi kan återkoppla och fördjupa.

Slutligt införande av trebefälssystemet

Text och bild: Niklas Jörnsby

Den 7 maj 2021 fattade överbefälhavaren beslut om tidpunkt för när trebefälssystemet slutligen ska vara implementerat. Systemet infördes redan 2008 efter anvisningar från riksdagen, men har inte riktigt fått genomslag och det har saknats ett slutdatum. Med överbefälhavarens beslut är det satt till den 1 januari 2023.

Trebefälssystemet omfattar kategorierna officer, specialistofficer och gruppbefäl. Kategorierna har olika och viktiga roller i befälslag där alla bidrar med sina kunskaper och förmågor.

De som påverkas av trebefälssystemet är framförallt yrkesofficerare som utbildades i Nya befälsordningen (NBO-systemet) upp till kaptens grad. Dessa har liknande uppgifter och roller som dagens specialistofficerare. NBO-systemet infördes 1983.

– Genom att strukturerat bygga vidare på trebefälssystemet skapas ökade möjligheter för dessa yrkesofficerare, att vidareutvecklas mot specialistofficerare. Dessa yrkesofficerare är en viktig del av Försvarsmakten. Deras kompetens behöver förvaltas på bästa sätt för organisationen, antingen som officer eller som specialistofficer, säger Peter Tagesson, planeringschef vid Ledningsstabens personalavdelning.

En av tankarna med det trebefälssystemet är att förutsättningarna för lönestruktur, kompetens- och karriärutveckling blir tydligare. En annan är att systemets kategorier harmoniseras internationellt. En tredje är att skapa trovärdighet i de personal- och befattningsflöden som Försvarsmaktens organisation är formad efter. Både grundorganisationens och krigsorganisationens behov av personal ska tillgodoses.

– För Försvarsmakten i stort ger övergången en mer relevant bild av personalläget, inför fortsatt arbete med en försörjningsbar organisation och för planeringen av utbildningar, säger Peter Tagesson.

– Det pratas ibland om omgalonering eller degradering, när det i själva verket handlar om konvertering till en ny kategori som specialistofficer, eller officer för dem som har denna ambition. Vi är måna om att genomföra övergången på ett sätt som gynnar både organisationen och varje enskild officer, säger Peter Tagesson.

Försvarsmakten står inför en omfattande tillväxt och därför är det viktigt att trebefälssystemet nu genomförs fullt ut.

– Det är nödvändigt för att kunna möta framtidens krav och den tillväxt vi har framför oss. Jag kan förstå att beslutet väcker engagemang och jag vill med anledning av detta vara väldigt tydlig: alla medarbetare behövs och fyller en viktig roll i Försvarsmakten, säger överbefälhavare Micael Bydén.

Vid FMTS påbörjades arbetet med att lösa uppgiften att slutligen införa trebefälssystemet genom att C FMTS, Annelie Vesterholm, på order av Försvarsmaktens Logistikchef, Michael Nilsson, gav i uppgift till stf C FMTS, Niklas Jörnsby att bilda en införandegrupp där förbandsförvaltare och skolförvaltare samt ATO representanter och FMTS huvudskyddsombud ingår. Uppgiften vara att sammanhålla planering och genomförande vid FMTS. En stor del av hösten gick åt för att inhämta underlag från de olika försvarsgrenarna och stridskrafterna. Vid FMTS har vi utmaningen att omhänderta och utveckla personal som har sitt ursprung i någon av försvarsgrenarna armén, marinen eller flygvapnet och därmed behöver vi ta hänsyn till styrningar från respektive försvarsgrenschef.

Nu i februari har arbetet med att värdera och besluta om byte av personalkategori dragit igång med att närmaste chefer genomför samtal med berörd personal för att i dialog peka ut riktningen för individens framtida utveckling. Vid FMTS har vi cirka 120 medarbetare som är direkt berörda av slutligt införande av trebefälssystemet. Cirka tjugo går i pension före 2024-01-01 och berörs inte av beslutet. Samtliga majorer och örlogskaptener är undantagna och kvarstår i nuvarande grad. Löjtnanter och kaptener har att ”välja” mellan att utvecklas mot högre nivåer som officer eller specialistofficer genom att ansöka till och efter antagning genomföra nivåhöjande utbildning eller byta personalkategori och utnämnas till översergeant eller fanjunkare. Om allt går enligt plan bör samtlig berörda medarbetare vara hanterade och beslut fattade senast i november.

C FMTS Annelie Vesterholm och FM Logistikchef Michael Nilsson

Avslutningsceremoni och examen för SOU

Text och bild: Christian Lövgren FMTS

En avslutningsceremoni för de kadetter som läst Specialistofficersutbildningen med teknisk inriktning på FMTS genomfördes i Flottiljområdet aula. Ett 80-tal SOU-kadetter tog emot diplom och visdomsord från Försvarsmaktens logistikförvaltare Thomas Kihlström och FMTS förbandsförvaltare Stefan Nordgren.

En avslutningsceremoni för de som studerat till specialistofficer på FMTS genomfördes den 14 december på Flottiljområdet.
– Jag gillade ceremonin. Den var mer en avslutning än en examen så det var passande, tyckte Viktor Ahlin som studerat till vapentekniker SOU Sjö.

Kadetterna fick ta emot diplom och pris till bäste studerande och bäste kamrat delades ut. Thomas Kihlström, Försvarsmaktens logistikförvaltade, höll ett tal till kadetterna där han tyckte att de alla skulle känna stolthet över vad de åstadkommit och samtidigt fortsätta att vara nyfikna.

Avslutningsceremoni Specialistofficersutbildning 2020/2021 vid FMTS

FMTS förbandsförvaltare Stefan Norgren höll också ett tal där han bland annat pratade om vikten av ceremonier, med anledning av att de nu kommer att vara med på två. Dels denna avslutningsceremoni, dels en examen på olika ställen i landet beroende på vilket förband de tillhör.

Kamratföreningen Försvarets tekniska officerare representerades av Niklas Jörnsby som överlämnade gåvor till Bäste studerande vid de fyra olika inriktningarna, System- och vapentekniker Marinen. Jonathan Svensson, 3.sjöstriflj, Marktele- och Marktekniker Elektro, Henrik Bransell, Amf1, Marktekniker Mekanik, Emil Kling, P 4 och Flyg-, Helikopter- och UAV-tekniker Sebastian Olménius, Hkpflj.

Utdelning av gåvor till bäste studerande. Från vänster, Marktekniker Mekanik, Emil Kling, P4, System- och vapentekniker Marinen. Jonathan Svensson, 3.sjöstriflj, Marktele- och Marktekniker Elektro, Henrik Bransell, Amf1, och Flyg-, Helikopter- och UAVtekniker Sebastian Olménius, Hkpflj.

Viktor Ahlin var strålande glad och stolt efter avslutningsceremonin. Men också tacksam för tiden och utbildning på FMTS.
– Jag kan inte nog berömma FMTS. Det här är en riktigt härlig skola att studera vid. Relationen vi elever haft mellan oss och med lärarna har varit fantastisk. Det ger andra synsätt och en bredare förståelse när det finns elever från alla försvarsgrenarna här. Lärarna är mycket kompetenta och jag känner att de gjort sitt yttersta för att vi ska lyckas. Samtidigt har jag aldrig haft så kul som jag haft här!

Viktor Ahlin blev dessutom utsedd till Bäste kamrat på SOU Sjö.
– Väldigt hedrande. Jag tycker att det kul med människor och vi har klickat som grupp och varit ett riktigt kollektiv, även på fritiden. Jag funderade lite på vem utmärkelsen skulle kunna gå till innan, men eftersom vi varit ett sådant kollektiv kände jag att det faktiskt kunde blivit vem som helst i klassen.

Examen
Examen för SOU tillhörande Stridskraft logistik genomfördes på Konvaljmässen under torsdagen den 16 december. Fyra kadetter från FMTS och två från FömedC, blev då utnämnda till sergeanter av C FMTS, Annelie Vesterholm. Med på ceremonin fanns även Försvarsmaktens logistikförvaltare Thomas Kihlström, FMTS förbandförvaltare Stefan Nordgren, Försvarsmedicincentrums förbandsförvaltare Patrik Rydell, C 1. OpLogbat Caroline Norenborg och bataljonsförvaltare Peter Lilja.

– Det är skönt att ta examen, men samtidigt är det tråkigt, förklarade Jonathan Thulin från FMTS som gått SOU Mark elektro. Tråkigt för att vi måste lämna den gemenskapen vi haft.
– På det stora hela har det varit en väldigt bra utbildning, tyckte Oliver Engström, FMTS, som gått SOU Mark mekanik. Emellanåt har det dock varit ett pressat schema och förkunskaperna har varit olika, vilket ibland gjort det svårt att hitta en nivå som passar alla. Men som sagt, på det hela har det varit en bra utbildning.

Nu väntar introduktion av olika slag för de nya sergeanterna, fler kurser och utbildningar för att specialisera sig och för några, instruktörsbefattningar på Mekanikerskolor.
– Framtiden ser ljus ut och känns trygg. Även om mycket kan hända på bataljonen de närmsta åren har jag ett stort förtroende för mina närmsta chefer, berättade Oliver Engström.

Avslutningsordet kommer från förbandsförvaltare Stefan Nordgren:
– Välkomna till världens bästa yrke!

Utnämning av sergeanter vid FMTS.
Från vänster C FMTS, Annelie Vesterholm, förbandsförvaltare Stefan Nordgren, de nya sergeanterna Oliver Engström, Lisa Myrberg Svensson, Jonathan Thulin och William Saarela samt bataljonsförvaltare Peter Lilja och bataljonchef Caroline Norenborg.

Information från vår medlemsregistrator

Lars Öberg

Medlemmar som avlidit:

Ingemar Karlsson	Boden	88 år
Rolf Hans Berg	Sölvesborg	86 år
Jan-Inge Elofsson	Hägersten	84 år
Håkan Samelius	Lidingö	77 år
Alvar Lundqvist	Tibro	71 år
Hans Nygren	Vännäs	68 år

.

Medlemsinformation fortsättning:

Nedanstående 13 medlemmar har **INTE** erlagt sin medlemsavgift för 2021 och således ej heller för 2022.

MedInr	Betalår	Betaldatum	MedInr	Betalår	Betaldatum
142	2020	2020-01-16	782	2020	2020-01-21
301	2020	2020-03-31	851	2020	2020-07-01
428	2020	2020-01-13	910	2020	2020-02-13
455	2020	2020-03-23	980	2020	2020-06-04
577	2020	2020-06-16	1011	2020	2020-06-06
609	2020	2019-10-28	1058	2020	2020-06-08
663	2020	2020-06-05			

Är du en av ovanstående? Har du inte vetskap om ditt medlemsnummer?
Skicka ett mail till medlemsreg@kamratoff.se eller SMS till 070-600 61 57 så reder vi ut det.

Då föreningen tagit beslut om att information företrädesvis delges via mail är det viktigt att dina uppgifter i medlemsregistret är korrekta (adress, mail och mobil). Programmet (Multimailer) som vi använder för utskick av massmail skall normalt ge indikation huruvida du öppnat och läst MEN beroende på vilken plattform du har ditt mailsystem på fungerar inte detta helt tillfredställande. Vi kan därför inte verifiera om du tagit del av utskicket.
Det förekommer att en del får sin post från KamraToff i mappen SKRÄPPOST. Har du din mailadress via företag kan det vara så att vi inte är godkända som avsändare. Det är säkrare om du har en ”privat” adress. Ta för vana att kontrollera mappen SKRÄPPOST.
Säkerställ att vi har dina aktuella uppgifter genom att sända dessa till medlemsreg@kamratoff.se.

Det förekommer tyvärr även att vi vid utskick får returer från kamrater som avlidit. Får du vetskap om någon kamrat som inte längre är i livet, meddela oss detta.”

Har du ännu inte erlagt din medlemsavgift för 2022 görs detta
till föreningens PLUSGIRO: 618 45 79-8 eller med Swish till 123 666 2381.
Årsavgiften är 125 kr, oförändrad sedan 2008. OBS glöm inte avsändare, ange helst ditt medlems-nummer.

Anmälan årsmöte i Östersund 2022-05-10—12

Anmälan och betalning
Anmälan sker företrädesvis digitalt via denna länk https://forms.gle/5iqnqiYeX8F1UUKs5 eller skicka denna blankett till KamraToff, Lasse Öberg, Hovslagargränd 11, 831 49 Östersund. Tel:070-600 61 57
Betalning görs till vårt Pg konto **618 45 79-8** eller Swish nummer **123 666 23 81.** Du räknar själv fram hur stor egenavgift som skall betalas. För upprättande av röstlängd till årsmötet förutsätts att du har erlagt din medlemsavgift för år 2022.
Anmälan och betalning måste ha inkommit senast 2022-04-20. Denna tidpunkt är för att slutligt volymbehov skall kunna anmälas de olika leverantörerna.

Namn: _____

Medlemsnummer: _____

All inclusive hotell
Omfattar logi i dubbelrum inkl frukost, samtliga måltider mötesdagarna samt kamratmiddag, samordnade transporter och entréavgifter. **Kostnad 900:-.**
Enkelrum kan erhållas till extra kostnad. **Enkelrumstillägg 300:-**

☐ Dubbelrum 900:- delar rum med _____ ☐ Vem som helst
☐ Enkelrum 1200:-

All inclusive eget logi
Omfattar samtliga måltider mötesdagarna samt kamratmiddag, samordnade transporter och entréavgifter.
Kostnad 500:-

☐ Eget logi 500:- och deltar i alla aktiviteter

Reser med
☐ Bil ☐ Tåg ☐ Flyg ☐ Annat

Deltager vid enskilda aktiviteter
För medlem som deltar vid enstaka aktiviteter.
OBS ! Vid All inclusive SKALL inga markeringar göras för något av nedanstående alternativ

	Aktivitet	**Egenavgift**
☐	Tisdag måltid i samband med årsmötet	150:-
☐	Onsdag kaffe, lunch, information och guidning Wången	75:-
☐	Onsdag kväll, Kamrat Middag	200:-
☐	Torsdag entré, kaffe, Teknikland, lunch Arctura	75:-

Du räknar själv fram hur stor egenavgift som skall betalas.

Specialkost (allergier ,alkoholfritt), eller annan synpunkt

_____

_____